

LANDSFORENINGEN AF BESKIKKEDE ADVOKATER

Folketingets Retsudvalg
Christiansborg
1240 Kbh. K

FORMAND:
NIELS FORSBY
NANSENSGADE 45 A
1366 KØBENHAVN K
TLF. 33 36 90 10
FAX 33 93 66 81
E-MAIL: NIELS.FORSBY@ADVOCATE.DK

SEKRETARIAT:
AMAGERTORV 21, 3.
1160 KØBENHAVN K
TLF. 33 15 01 02
GIRO 735 02 01
E-MAIL: ELSEBETH@KHELAW.DK

Amagertorv 21
26. februar 2007
ER/bn
Direkte tlf.: 33 18 70 57

Vedr.: Ændring af ungdomssanktion - Lovudkast fra Socialministeriet.

Landsforeningen af Beskikkede Advokater er blevet opmærksom på, at et lovforslag vedr. ovennævnte påtænkes fremsat af Socialministeriet. Landsforeningen har ikke været blandt de organisationer, som man har ønsket at høre inden forslaget fremsættelse. Høringsfristen udløb den 26. januar 2007.

Landsforeningen skal henstille, at man mere bredt overvejer, om ungdomssanktionen skal fortsætte i dens nuværende form, og om der ikke er behov for flere sanktionsformer til unge kriminelle.

Det påtænkte lovforslag kommer kun med nogle lappeløsninger i form af, at der tilknyttes en koordinator til de forskellige faser. Dertil kommer en regel om undersøgelse af den unge og hans opholdsrum. Om det sidste bemærker Landsforeningen, at man kan tiltræde Rigsadvokatens høringskrivelse af 24. januar 2007, hvorefter reglerne bør udformes i overensstemmelse med straf-fuldbyrdslovens § 60 om indgreb over for indsatte. Børn bør ikke have en ringere og svagere retsbeskyttelse over for indgreb end voksne.

Det påtænkte lovforslag råder ikke bod på den kritik, der generelt må rejse sig vedr. den udbredte anvendelse af ungdomssanktion som en "to-årig spændetrøje", der praktiseres forskelligt og har en meget høj recidivprocent. Justitsministeriets Forskningsenhed har i flere omgange udgivet undersøgelser, senest i november 2006, hvor en af konklusionerne er, at kun ca. 13 % gennemfører sanktionen uden væsentlige problemer. Man kan af nogle af de beskrevne forløb få den nærliggende tanke, at den unge, ved at begå grov kriminalitet under afviklingen af sanktionen, direkte søger at kriminalisere sig ud af ungdomssanktionen med henblik på at blive idømt en - kortere - ubetinget straf.

120 af de 148 unge, som undersøgelsen omfatter, har begået ny kriminalitet i løbet af 2 år efter ungdomssanktionens start, svarende til en recidivprocent på 82.

Det siger sig selv, at det kan være vanskeligt at sammenligne recidivprocenten i tilslutning til de forskellige sanktioner. Hvis ungdomssanktion skal anvendes over for særligt belastede unge, må man naturligvis forvente en højere recidivprocent end for unge, der idømmes en betinget straf. Men en recidivprocent på 82 kan vist ikke ligefrem betegnes som en succes.

Landsforeningen finder, at man mere grundlæggende bør se på de faktorer, der kan bevirke, at ungdomssanktionen ikke virker efter hensigten. Først og fremmest skal Landsforeningen pege på problemet med den forudgående varetægtsfængsling, som der ikke tages fornødent hensyn til ved sanktionsfastsættelsen.

Det fremgår af en tidligere undersøgelse af Justitsministeriets Forskningsenhed fra august 2006, at varetægtstiden i gennemsnit har været 57 dage for de unge, der senere idømmes frihedsstraf, mens gennemsnittet er på 72 dage for dem, der idømmes en ungdomssanktion. Lidt over en tredjedel af de dømte til ungdomssanktion har været varetægtsfængslet i over 10 uger. I visse tilfælde har varetægtstiden været oppe på lidt over 8 måneder.

Som reglerne er nu, er der ikke varetægtsfradrag i forbindelse med ungdomssanktion. Den unge kan tilmed risikere, at han - uanset at der har været rigelig tid til at undersøge hans forhold og planlægge det videre forløb - pålægges at opholde sig yderligere et par måneder i sikret institution af retten, måske fordi retten ikke føler, at ungdomssanktionen i sig selv er straf nok. Dommen formuleres f. eks. således, at den domfældte **skal** opholde sig i yderligere 2 måneder på sikret institution, ikke i **indtil** 2 måneder, selv om de sidste burde være hovedreglen, hvis den unge i forvejen er varetægtsarrestant det samme sted.

Det forhold, at der ikke tages hensyn til den forudgående varetægtsfængsling, afskærer i praksis den varetægtsfængslede unge fra at få prøvet byrettens afgørelse af skyldspørgsmål og sanktion. Den pågældende kan risikere, at der bare bliver lagt nogle måneder på i varetægt, inden ungdomssanktionen kan påbegyndes, og at sluttidspunktet for ungdomssanktionen på tilsvarende måde forlænges.

Den unge, der var indstillet på at modtage en dom til ungdomssanktion og forstiller sig, at han efter en længerevarende varetægtsfængsling skal videre i forløbet, bliver enormt frustreret og modvillig, hvis han skal opholde sig yderligere et par måneder på samme institution.

De fysiske rammer på de sikrede institutioner er ikke egnede til længerevarende frihedsberøvelse. Det er en straf oven i straffen, at det følger af reglerne for ungdomssanktion, at man, hvis man skal opholde sig på sikret institution efter dommen, ikke må få udgang de første 30 dage.

Det kan føre til det groteske resultat, at en ung varetægtsarrestant, surrogatfængslet på efterforskningen, der på grund af varetægtens længde af politiet har fået tilladelse til ledsagede udgange i nærområdet ved institutionen, pludselig efter dommen, hvor efterforskningshensynet er bortfaldet, skal holdes totalt indespærret i 30 dage.

Det har været fremme i debatten om ungdomssanktion, at der er store forskelligheder i afviklingen af sanktionen, at nogle kommuner er mere restriktive end andre i "afsoningsfasen" med hensyn til den unges kontakt med omverdenen efter de første 30 dage, og at nogle kommuner tilmed er mere restriktive, end hvis den unge afsoner straf på en institution som led i et afsoningsforløb under Kriminalforsorgen.

Det siger sig selv, at sådanne forskelle er med til at opbygge frustrationer hos de unge, der på grund af de små afdelinger har god mulighed for at følge med i de medindsattes vilkår.

Nyttigheden af tidsbestemte foranstaltninger over for unge er som et pendul, der svinger frem og tilbage. I nogle perioder ses det som løsningen på problemerne for dårligt socialt fungerende unge. I andre perioder erkender man, at selve den tidsbestemte foranstaltning ikke fører til bedre behandlingsresultater, men på den anden side fører til stor ulighed i forhold til den begåede kriminalitet.

Der er grund til at rejse spørgsmålet, om det er hensigtsmæssigt i det omfang, det praktiseres for øjeblikket ganske bredt fra visse kommuner og regionale anklagemyndigheder, at påstå ungdomssanktion også over for førstegangskriminelle, der måske i forhold til andre og mere aktive har været medløbere ved f.eks. røverier.

Måske burde man have et bredere spektrum af sanktioner, som f.eks. i Sverige, hvor man netop har gennemført en omfattende reform på området og indført en ny sanktionsmulighed - ungdomstjeneste - hvor unge straffes ved at yde samfundsarbejde. Der kan formentlig også peges på andre varianter, hvor den unge oplever, at det har konsekvenser, at man forser sig, men uden de negative virkninger, der følger af at afsone en uhensigtsmæssig sanktion blandt andre unge, der måske er endnu mere utilpassede.

Foreningen har sendt kopi af nærværende henvendelse til Justitsministeriet og Socialministeriet.

På bestyrelsens vegne

Elsebeth Rasmussen